

בית נאמן

נמסר במצ"ש פרשת קרח, כ"ט בסיון התש"ף

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או בקו בית נאמן:
079-9270505

בבית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בשעה 22:00

א. הנגיף והמסכה. ב. רבי ישועה פראג'י פיתוסי ע"ה. ג. איך כותבים: פראג'י, אדמון, פריז. ד. ההבדל במבטא בין אות טי"ת לאות תי"ו.
ה. רבי שלמה דאנה ע"ה. ו. דרכי העיון. ז. רבנו תם ע"ה. ח. חכמה עם מסורת. ט. זמן ר"ת. י. חריפות של אמת. י"א. האדמו"ר מילובאוויטש ע"ה.

הפותח יד בתשובה

א. חזק וברוך (לרבי כפיר פרטוש על הפיוטים שהשמיע בבית). "ויאמרו החייתנו" (בראשית מ"ז, כ"ה), נחת רוח לשמוע את השיר אחרי הפסקה של כמה זמן בגלל הקורונה שהרסה את כל העולם כולו. בעולם כולו מספר הנפטרים הגיע לחצי מיליון (ככה ראינו כתוב בשבוע שעבר), ובארץ ישראל פחות מאחד מאלף (שלוש מאות וכמה) זה מה שיש, להראות כמה הקב"ה אוהב את עם ישראל. אבל הוא מחכה לנו שנחזור בתשובה, ולא נאמר כמו שאמרו איזה טפשים 'דק הקורונה תפסק ונחזיר את האוטובוסים בשבת', חס וחלילה, לא די לנו מה שקרה לנו, צריכים עוד פעם?! לא די כל החילולי שבת שעושים כל אחד באופן פרטי, יהיה גם מטעם העיריה לנסוע בשבת?! ככה עושים?! צריכים לזכור מה שאמרו בגמרא (גיטין דף נ"ו ע"ב) על טיטוס, רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע, בריה קלה יש לי ויתוש שמה, ולמה קוראים לה בריה קלה? כי היא יודעת לאכול ולא יודעת להוציא - 'מעלנא אית לה ומפקנא לית לה', אבל הבריה היא לפחות רואים אותה, ואילו את הבריה הזו 'הקורונה', גם לראות לא רואים אותה, בריה קלה ממש, נכנסת בבן אדם והוא מדביק את כל הסביבה, רחמנא ליצלן. לכן אשרי הפייטנים היקרים האלה שבאו לשמח אותנו, ולא רק אותנו, אלא יעבירו את זה גם ברדיו, למה רק חדשות? די עם החדשות, לא צריך לשים חדשות, "חדשים גם ישנים דודי צפנתי לך" (שיר השירים ז' ד'), נשים אותם צפונים... צריכים לשמוע דברי תורה, וצריכים גם לשמוע שירים כדי לקבל את השבוע הזה בשירה. השבוע הזה יש לנו ראש חודש תמוז שיתחדש עלינו לטובה ולברכה, לששון ולשמחה, לישועה ולנחמה, לפרנסה ולכלכלה טובה, לישועות טובות ולבשורות טובות, לטללי ברכה ולרפואה שלמה ולגאולה קרובה, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

'מסכה' מן התורה מניין?

ב. כתב לי תלמיד חכם אחד דבר פלא, המסכה הזו שעושים אותה לכסות את האף ואת הפה ואת הסנטר כתובה בתורה, לא יאמן כי יסופר, איפה כתובה? כתוב "והצרוע אשר בו הנגע, בגדיו יהיו פרומים, וראשו יהא פרוע, ועל שפם יעטה" (ויקרא י"ג מ"ה), מה זה יעטה? יכסה את השפם שלו, ולא סתם יכסה, אלא יעטה עם הבגד שלו, כמו "ועוטה אור כשלמה" (תהלים ק"ד ב), "מעטה תהילה" (ישעיה ס"א ג), כלומר יכסה בבגדיו את השפם שלו. מדוע? אומר האבן עזרא: "הטעם שלא יזיק ברוח פיו" - הרוח של הפה שלו מזיק, אחר כך כתוב "וטמא טמא יקרא", מדוע כתוב טמא פעמיים? "פעמיים, שיאמר כן תמיד בעוברו במסילה שיש שם ישוב, שיישמרו בני אדם ולא יגעו בו", איפה שיש ישוב בני אדם יזהרו שם שלא לנגוע בו, הפשט הוא לא שמהבוקר עד הערב יאמר אני טמא, טמא, טמא, מה זה? מה אתה אומר? אלא כשהוא עובר בדרך יאמר אני טמא, תיזהרו. כמו שכתוב במקום אחר "סורו טמא קראו למו" (איכה ד' י"ו). ככה כתב גם החזקוני: "ועל שפם יעטה - להפסיק ריח היוצא מפיו שלא להזיק הבריות. מחוץ למחנה מושבו - שחולו זה ידבק על בני אדם הרגילים אצלו". זה ממש כמו הקורונה של היום. וכיון שהתורה יודעת שמחלת הצרעת יש בה גם כן חידקים ווירוסים שיכולים להדביק בן אדם אחר, לכן - "ועל שפם

יעטה" שהאף והפה לא יזיקו אחרים, וגם שאנשים לא יגעו בו. אמנם בימינו זה לא צרעת, זה משהו אחר, אבל אותו רעיון. מה שיוצא מהאף או מהפה של בן אדם יכול להזיק לאחרים.²

צריכים להבין שיש בעוה"ז תכלית

ג. בשבוע שעבר פורסם שרופא יהודי באמריקה מצא שעל ידי אלה שחלו והחלימו, אפשר לחסן אנשים שלא יחלו במחלה. הוא אומר שיש דבר שנקרא 'פלזמה' וזבה מחסנים אנשים, איננו יודעים מה אחרית דבר, הכל זה נסיונות שאין להם סוף. אבל צריך לדעת שכל מה שקורה זה לא בחינם, במיוחד בארץ הקודש לא ידענו מזה, היינו ב"ה בריאים ומצליחים, אבל יש שנאת חנם, חילולי שבת בפרהסיא, מצעדי הגאווה, עד איפה אנחנו ממשיכים? עד איפה?! צריך לחשוב פעם, האם אתם חושבים שהעולם הזה הפקר? מי שחושב שהעולם הזה הפקר הוא משוגע לגמרי. הוא בעצמו הפקר... אם יש בכל עיר בית משפט ושופטים ושוטרים והורים ומורים, אי אפשר שהעולם כולו זו "עיר פרוצה אין חומה", אין דבר כזה. צריכים להבין שיש כאן תכלית, האדם מגיע למעלות שלא היו פעם, והאדם גם צריך להעפיל ולהגיע לעשות מעשים טובים. אם אדם יעשה מעשים רעים מה יהיה סופו? דור המבול, דור הפלגה, זה מה שיש. פעם מתו עשרים וחמישה מיליון במגיפות רח"ל (קראתי את זה באיזה מאמר שמונה את כל המגיפות בהיסטוריה רח"ל).

1. בזה מובן עוד דבר, מדוע המצורע משתלח מחוץ לשלש מחנות, לא מחנה כהונה ולא מחנה לוויה ולא מחנה ישראל, אלא מחוץ לשלשתם. ככה למדנו בפסחים פרק אלו דברים (דף ס"ז ע"א), הגמרא אומרת **טמא נפש** (טמא מת) משתלח מחוץ למחנה כהונה, והוא יכול להישאר במחנה לוויה, שנאמר "ויקח משה את עצמות יוסף עמו" (שמות י"ג י"ט) - עמו במחיצתו, ומשה רבנו היה לוי ועצמות יוסף היו במחיצה שלו במחנה לוויה. **זב** יוצא גם מחוץ למחנה לוויה. ואילו **מצורע** יוצא מחוץ למחנה ישראל, מחוץ לעיר לגמרי. וכמו שראינו גם כן **בעוה"ז** שרצה להקטיר קטורת כמו הכהנים, אמרו לו אסור לך להקטיר, והוא לא שמע להם, וזרחה לו במצוה צרעת, עשרים וחמש שנה ישב בבית החפשית מחוץ לעיר (ראה דה"י ב' כ"ו, ט"ז). מצאו כתובת על המקום שנקבר בו עוזיהו בארמית (ראיתי את זה בסוף תנ"ך קורן בדפוסים מסוימים, לא בכלים), כתוב ככה: "**לכה התית** (לכאן הובאו), **טמי** (עצמות). והמלה טמי כתובה בני סתומה באמצע המלה (טמי), ככה כתוב בגמרא (מגילה דף ג' ע"א) שלא היו יודעים איפה לעשות מ' סתומה ומ' פתוחה) **עוזה מלך יהודה. ולא למיפתח** - שלא לפתוח את זה (על העצמות שלו עשו הסגר, שלא לפתוח את זה). עשרים וחמש שנה היה מחוץ לעיר (סדר עולם רבא פ"ט). מלך היה ונצטרע - "בשנת מות המלך עוזיהו" (ישעיה י"א) רש"י אומר שפירושו בשנה שנצטרע בה.

2. אמנם צריך לדעת שבצרעת חוץ מהמחלה יש גם טומאה, כתב את זה הרמב"ם בפירוש המשנה שאם הכל מחמת מחלה, איך נפרש את הפסוק "ואם פרוח תפרח הצרעת בעור, וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו, לכל מראה עיני הכהן". "וראה הכהן והנה כסתה הצרעת את כל בשרו - אז - וטיהר את הנגע, כולו הפך לבן טהור הוא" (ויקרא י"ג י"ב-י"ג). מה פתאום? אם הוא הפך לבן אדרבה כולו מצורע, אלא יש ענין של טומאה ויש ענין של מחלה. בכל אופן האבן עזרא וחזקוני (ואולי עוד מפרשים) אומרים שהטעם שעל שפם יעטה, כדי שלא יפגע מהמחלה שיש לו על אחרים, וזה בדיוק מה שעושים בקורונה.

עיצוב גרפי: האילן 050-27-98858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:14	20:31	21:07
19:31	20:34	21:04
19:22	20:35	21:05
19:29	20:31	21:02

להקדשות והנצחות 052-7130-552

להצלחת יום חורי,
דניאל בוכריס, יונתן
מאמו, חיבה סופר
וכדי בוכריס וב"ב.

להצלחת
מצליח
אוזן
ורעייתו

לרפואת
רבקה חיה
בת חנינה
אסנת

לעילוי נשמת
כדי בן תיה ז"ל
ת.נצ.ב.ה.

רבי ישועה פראג'י פיתוסי ע"ה

ד. הערב הזה ליל כ"ט בסיון, יש בו אזכרה של תלמיד חכם גדול, רבי ישועה פראג'י פיתוסי, הוא היה תלמידו של הגאון רבי ישועה אלמליח, שהיה תלמידו של רבי שלמה דאנה בעל שלמי תודה, ואבא אמר לי שהוא מכיר את רבי ישועה אלמליח, וגם את החכם הזה הרב פראג'י פיתוסי, והיה אומר שהעיון שלהם נקי בלי שיבושים³. אבל כשעלה לארץ נתנו לו עבודה, לעבוד בטוריה בהר המוריה... איזו עבודה זו? הוא עדין נפש, לא יכול, לגלגל בעדשים שנתיים, אחר כך פתאום נזכר שפעם עשה טובה למורנו הרב רבי רחמים חי חויתה הכהן, מה הטובה שעשה לו? בתש"ד קיבל מוהר"ח (רבי חויתה ע"ה) מחלת שגרונ (היה לו 'דומוטיזם'), והיה סובל וסובל וסובל. ויעצו לו כל מיני עצות, אחת העצות שילך למעיינות הרפואה בחמאם אלף (כמו חמי טבריה) ויתרחץ בהם, אז הוא הלך לשם, וכשהוא היה במעיינות הרפואה נפל בתוך המעיין, והיה שם החכם הזה רבי פראג'י פיתוסי, והוא יצא וצעק: מי רוצה להרים ספר תורה שנפל? ספר תורה נפל! יהודים אמרו ספר תורה נפל! מה זה?! הראה להם שהרב נפל, תרימו אותו. הרימו אותו, והרב הכיר לו טובה. והיה גם לומד אתו, וראה שהוא תלמיד חכם.

ויטמין P

ה. אחרי שנים כשעלה לארץ רבי פראג'י פיתוסי, היו דוחים אותו, ולתוניסאים חסר ויטמין P, מה זה ויטמין פ? ויטמין פרוטקציה⁴... ובסוף הוא נהיה רב בצפת, איך הוא זכה להיות רב בצפת? הוא שלח מכתב לרבי חויתה, אמר לו תכתוב לי המלצה לרב עוזיאל, אמר לו כן, אני זוכר לך טובות שעשית אתי, ואתה תלמיד חכם, מגיע לך. כתב לו מכתב. והוא בא עם המכתב לרב עוזיאל, אמר לו תראה, הרב של ג'רבא ממליץ עלי, אז למה אתם לא בוחנים אותי? אמר לו מה אני אעשה? בצפת כבר יש רב אחר אשכנזי שתופס את המקום, והוא לא רוצה שיהיה לו עוד בן זוג, רב אשכנזי ורב ספרדי. אמר לו אז בשביל מה עשו אותך ראשון לציון?! לא בשביל להגן על הספרדים?!⁵ אמר לו טוב, בסדר, התמנית לרב בצפת. והיו מתייעצים אתו תלמידי חכמים, היו מגיעים שאלות בהלכה בדיינות והוא היה כותב (מוכרח היה לכתוב, אין ברירה), והיו פוסקים על פי דבריו, היה תלמיד חכם גדול. ונפטר בשנת תשל"א (השנה שנפטר בה אבא) קצת אחרי שהגענו לארץ. ויש מוסדות 'ישועת ציון' בירושלים על שמו, (כי שמו רבי פראג'י ישועה פיתוסי).

איך לכתוב בגט פראג'י או פראג'י?

- המלה פראג'י על פי הקריאה כותבים פראג'י באל"ף, אבל בגיטין כותבים פראג'י,
- בתוספת בדורות האחרונים לא כתבו הרבה. שלמי תודה היה האחרון שכתב וכתב, אבל אחריו הפסיקו לכתוב (בתוניס, לא בג'רבא, בג'רבא כתבו יותר מדאי), כתבו מעט מאד, פעם ראיתי תשובה של חכם גדול רבי דוד כטורזא (היה רב ראשי לתוניסיה, נפטר בשנת ת"ש), הוא כותב בתשובה עלש"ת. מה זה? ע' להרב שערי תשובה... מי יכול לדעת? מתוך הענין הבנתי שהוא מתכוון לומר רבי הרב שערי תשובה, ולמה הוא כתב ככה? כי לא התרגל מי שהוא רגיל לכתוב: ע" להשע"ת (זה נדפס בספר עצי היער של רבי יוסף עלוש בחלק התשובות, אני פענחתי את הדברים. איני זוכר אם הדפסתי עלש"ת. אבל ככה הוא כתב). לא היו רגילים לכתוב. וממילא גם הרב פראג'י פיתוסי היה כותב מעט.
- מעט מאד יש לנו דיינים תוניסאים, מעט מאד. הראשון היה רבי משה הכהן דריהם מחבר ספר ידי משה, ספר עמוק ונפלא. (יש אחד שלא מכיר את הערך שלו, אמר הוא מקשה יותר מדאי. אתה לא מבין כלום, תסביר דיבור אחד ממנו בפסחים. נראה אותך! מה אתה מבין בכלל? סתם לפתח את הפה. אתה יודע את העיון של? עין זיון, אמת. קוראים משמרות כהונה, קוראים צליח, מרגישים בו כמה הערות, וכבר זכה ככולם בספר ידי משה, וענה והסביר וכתב הכל). הוא נתמנה דיין בטבריה, ובזמנו כתב מוהר"ח לראב"ה שבעיתונים החרדים כתבו: נתמנו ששה דיינים, פלוני 'קדרה רותחת של פלוני ופוסקים', פלוני נכד של אדמו"ר אחד, ופלוני חתנו של פלוני ואלמוני, וכשהגיעו לרבי משה כהן דריהם, אמרו 'חכם מקורי פוסק' זהו, זה מה שיש לנו? חכם מקורי? אבל לא ידעו את כח העיון שלו כמה הוא נפלא מאד, גם בהלכה וגם בעיון וגם בכתיבה. הוא נפטר בתשכ"ו (בגיל ששים ושש). ואחריו היה החכם הזה.
- התוניסאים הלשון שלהם חדה, אבל רק כשיש להם על מה להסתמך. בלי כלום ידחפו אותם, הם לא שווים בעיני אחרים כלום. הג'רבאים ביישנים עוד יותר, היו אומרים בתוניס 'אג'רבי ג'ואבו פ' כממו, חתא ישאוור אמו, והתוניס ג'ואבו פ' פ' מו - הג'רבאי התשובה שלו בחיקו, עד שיתיעץ עם אמו, ואילו התוניסאי התשובה שלו בפיו, והחכם הזה תוניסאי. (פיתוסי זו משפחה תוניסאית).

למה? מדורי דורות היו חכמים ששמום ככה וכתבו פראג'י, רבי פראג'י שוואט כתב ספר עם תשע מאות שירים⁶, והוא עושה בשירים שלו ר"ת פראג'י, לא פראג'י. אבל לפי דעתי אם קוראים לבן אדם פראג'י יכתבו בגט פראג'י. מה אכפת לנו שפעם קראו פראג'י? הרי היום קוראים פראג'י. (ועי' בקובץ ויען שמואל חלק י"ד סי' כ"א).

שם אָדְמוֹן איך כותבים?

ז. יש הרבה דברים ככה, היה ויכוח בין אבא ובין רבי אמיים כהן זכרונם לברכה איך כותבים שם אָדְמוֹן בגט (שו"ת איש מצליח ח"א כרך ב' חאה"ע סי' ט"ז), בדורות שעברו כתבו ידמוון, ורבי אמיים הקשה, הרי כך קוראים את זה ידמוון, ובאמת שמו אָדְמוֹן, למה אתה כותב ביו"ד? וכי קוראים לו ידמוון? אבא ענה לו אם נעשה כדבריך, אנחנו מוציאים לעז על גיטין הראשונים. ואבא הסביר שיש סיבה למה כותבים ידמוון, כי אם תכתוב אדמוון בלי יו"ד יקראו אָדְמוֹן, כמו במשנה: "אדמוון וחנן בן אבישלום" (כתובות דף ק"ד ע"ב), ואם תכתוב אידמוון ביו"ד, יקראו אִידְמוֹן הדל"ת בשוא נע, כי חיריק מלא זו תנועה גדולה, ושוא שאחריו הוא שוא נע, והשם שלו הוא לא ככה (אצל האשכנזים כותבים בעי"ן, עדמוון או עדמונד, ואף אחד לא יטעה, כי אצלם העי"ן זה סגול, אבל אצלנו עי"ן זה לא סגול, ואם תעשה אל"ף ואחריה יו"ד - אידמוון, תהיה שוא נע), ונשארו בדעתם. ורבי אמיים גם לא רצה לשנות. אבל לפי עניות דעתי, אף אחד לא מדקדק בזה לקרוא שוא נע בגט⁷ (וכל הכלל הזה ששוא אחרי תנועה גדולה הוא נע, הוא לא ברור, ויש הרבה ספיקות בדבר הזה), ובקריאה פשוטה ודאי לא אומרים ככה, אז עדיף לכתוב אידמוון (ולא לכתוב ידמוון), וכי היו"ד בסגול? הרי היו"ד נחה, וזה כבר נהיה אל"ף. אז יש דברים ככה.

פריז, פריש או פריס

ח. אותו דבר המלה פריז, מאז ומתמיד כותבים פריש (כל דפריש מרובא פריש... ברכות כ"ח ע"א ועוד), אבל זה לא נכון, כי פריס נכתבת בלועזית: PARIS עם סמ"ך בסוף, אז למה כותבים בשי"ן? לא ידענו. אמרו: ככה הקדמונים כתבו, וזה מוציא לעז על הראשונים. אבל מסתבר שבימי רש"י וחכמי צרפת היו קוראים את השי"ן הימנית כמו שי"ן שמאלית, הם היו כמו בני אפרים, "אמור נא שיבולת ויאמר שיבולת" (שופטים י"ב ו'), איך אני יודע? ככה כתוב ברד"ק בשופטים (שם), שבני צרפת קוראים ככה, אם כן כשכתבו פריש בשי"ן קראו את זה פריס, אבל היום לא, כולנו יודעים שיש שי"ן ויש שי"ן, אז למה לא לכתוב בסמ"ך? ואולי אפילו לכתוב בזי"ן - פריז, אבל לא ישנו, מה לעשות. יש דברים שהשכל הישר מורה שצריכים לשנות. על כל פנים אני אומר, שאם נכתב בגט פריס בסמ"ך כשר, כי זה עיקר הכתיבה. וכי בגלל שפעם לא ידעו לבטא את השי"ן, אנחנו צריכים לכתוב דוקא בשי"ן ולומר זה פריס? לא. אלא שמי שכתב בשי"ן יש לו על מה לסמוך, אבל אם כתבו בסמ"ך עוד יותר טוב. וככה גם הדבר הזה.

ההבדל במבטא בין אות טי"ת לאות תי"ו

- פיתוסי כותבים בתי"ו ולא בטי"ת (פיטוסי). אנחנו הספרדים יש לנו הבדל בין תי"ו ובין טי"ת, הטי"ת קשה והתי"ו רכה. ואם אדם אומר מנין לך? תאמר לו ככה מוכח מהרמב"ם בפירוש המשנה (יש הרבה כתבי יד ששרדו מתקופת הרמב"ם), כל אות טי"ת בערבית (טא) הרמב"ם כותב אותה בטי"ת, וכל אות תי"ו בערבית (תא) הרמב"ם כותב אותה בתי"ו, סימן שהיו מבטאים את הטי"ת לחוד ואת התי"ו לחוד. ולא רק הרמב"ם, כל הספרדים ככה היו מבטאים, הרב עובדיה ע"ה אומר מסכת גטין בטי"ת חזקה, ככה מסתמא קראו בזמנו בפורת יוסף. הטי"ת קשה והתי"ו רכה. אז לא אומרים פיטוסי בטי"ת, אלא פיתוסי בתי"ו. בכל הספרים שהיו פעם לפני מאתיים שנה כתוב ככה, כמו ספר ירך יעקב של חכם תוניסאי.
- נשאר מהם מאה ושלושים או מאה וארבעים. הוציא אותם פרופסור אפרים חזן בספר, אבל לא כותב עליו 'שירי רבי פראג'י שוואט', בושה לכתוב רבי... כותב 'שירי פראג'י שוואט', כאילו זה חבר שלו, ככה כותבים?! מה נעשה לו. הוא היה תלמיד חכם גדול וצדיק גדול, כמה סיפורים מספרים עליו, והשירים שלו נחמדים מאד.
- בגמרא כתוב כל הזמן איתמר ביו"ד, ואף אחד לא קורא איתמר (התי"ו בשוא נע), מי שקורא ככה אומרים לו מה קרה לך?!... אפילו 'פשיטא' שכתבו בגמרא [אות פ"ה לכאורה בשוא נע], הרב שלנו מספר על מישהו שקרא בגמרא פשיטא בשוא נע, אמרו לו מה זה? אמר להם שוא בראש המלה זה שוא נע, אמרו לו מה אתה מבלבל את המח... פשיטא (פ"ה בשוא נח) וזהו.

ממונות כשרות שלום בית

בנשיאות מרן רה"י רבנו מאיר מאוזו שליט"א

המנהל אלפוני 26 (נושא האנטי)

02-5353-383

הינוד ילדים

המגפון ארץ

8:00-24:00

9:00

26

www.yhr.org.il

בית החוראה

בית החוראה

בית החוראה

כיצד תגרמו נחת רוח ליקיריכם?

לפרטים: 08-6727523

72 - ע"ב. יש מילוי שעולה 63 - ס"ג, יש מילוי שעולה 45 - מ"ה, ויש מילוי שעולה 52 - ב"ן. וע"ב מ"ה ס"ג ב"ן, עולה בגימטריא **רל"ב** (232), שזה ראשי תיבות רחמנא לבא בעי. אמרו לו מפני מה שלשה כסדרן ואחד הפוך - כלומר ע"ב וס"ג ומ"ה זה לפי סדר האותיות, ואילו ב"ן זה לא לפי הסדר, מדוע לא נאמר נ"ב? אמר להם: "מפני שחותמו של הקב"ה אמת", מה הכוונה? נו"ן סופית עולה שבע מאות⁸ וא"כ ב"ן (עם נו"ן סופית) עולה 2+700, יחדיו במספר קטן זה 9, וחותמו של הקב"ה אמת - שעולה במספר קטן 9 [ונמצא שם ב"ן דומה לשאר השמות (ע"ב ס"ג מ"ה) שכל אחד מהם במספר קטן עולה 9]. לכן כתוב ב"ן. זו החידה וזה פתרונה. (לא נראה שזה מדרש פליאה קדמון, ויכול להיות שהמחבר חידש את זה או שמע זה מאחרים).

8. ככה כותב רש"י בסוכה (דף נ"ב ע"א ד"ה באטב"ח). הוא מסביר איך אטב"ח עשוי, אל"ף וט"ת ביחד יוצא עשר, ב"ת וח"ת ביחד יוצא עשר וכו'. וכשמגיע לחשבון עשרות, כותב: י"ד וצד"ז זה מאה, וכך גם כ"ף ופ"ה, ל"ע מ"ס וכו'. אחר כך מגיע לחשבון המאות וכותב שקו"ף צריכה להצטרף לאות צד"י סופית כדי שתהיה 1000, ור"ש צריכה פ"ה סופית שתהיה אלף. ואחר כך ש"ן יחד עם נו"ן סופית יוצא אלף וכו'. אז נו"ן סופית היא 700. ואיך זה? כי אחרי שאתה מגיע לסוף האל"ף ב"ת - קרש"ת, תיקח את האותיות הסופיות כמנפ"ץ והם ממשיכים עוד. כ"ף סופית עולה 500, מ"ם סופית עולה 600, נו"ן סופית עולה 700, פ"ה סופית עולה 800. וצד"י סופית עולה 900.

רבי יעקב פיתוסי, והיה עוד לפניו רבי ברוך פיתוסי מחבר ספר מקור ברוך. א"כ משפחת הרב פיתוסי כותבים בתי"ו ולא בטי"ת, ורבי ישועה פראג"י פיתוסי השאיר אחריו כתבים מהשו"ת שהגיעו לפניו, והעולם שכח ממנו.

'בן' גימטריא 702

י. פעם הייתי באמריקה, הגענו אולי ביום ראשון בבוקר (איני זוכר, זה היה יום כזה שאין בו עבודה), ובא תלמיד חכם אחד שאנחנו נוסעים אתו, אמר לי: תראה שלא תבזבז זמנך חנם, היום כל החנויות סגורות, ואז הביא לי ספר מקור ברוך (אף פעם לא ראיתי אותו). זה ספר ענק על התורה, עבה כמו שני כרכים של יביע אומר, באותיות רש"י, המחבר שמו רבי ברוך פיתוסי, והיה בית כנסת על שמו בתונס), ובספר הזה יש כמה דברים יפים, כמה חידושים שהם מפורסמים בספרים ולא ידענו המקור שלהם, המקור שלהם שם - מקור ברוך. ושם (ד"ב ע"ב) כתובה חידה כזאת (ראיתי את החידה הזאת בירחון תורני הירח (שנה א' חוברת א' סי' י) שהופיע בגורבא במשך שלוש שנים: תש"ח תש"ט ותש"י): "שאלו תלמידים את רבי: כמה הם שמותיו של הקב"ה? אמר להם: רחמנא לבא בעי. אמרו לו מפני מה שלשה כסדרן ואחד הפוך? אמר להם: משום שחותמו של הקב"ה אמת (שבת דף נ"ה ע"א)". מה הפירוש? יש ארבעה מילויים לשם הוי"ה, יש מילוי שעולה

בזכותך!

עלון 'בית נאמן' יגיע לעוד אנשים!

בתרומה של 520 ₪
הנך זכאי להנציה שם
לברכה, הצלחה ולע"נ

בתרומה של 260 ₪
הנך זוכה להיות שותף בהפצה של
500 עלוני "בית נאמן"

לפרטים ותרומות:

08-6727523

או באתר: <http://yh4.vp4.me/new>

אפשר לתרום גם ע"י

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד

ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מוגהים מוסמכים מיושבת כסא רהמים

ספרי "שונה הלכות" מופצים בעשרת אלפים עותקים! ובזכותכם מאות אלפי

רבי שלמה דאנה ע"ה

יא. היה עוד אחד, רבו של רבו של הרב פיתוסי, והוא רבי שלמה דאנה בעל שלמי תודה, וגם הוא נפטר בכ"ט בסיון (כמו הערב הזה), והיה לו עיון חזק מאד. העולם לא יודעים מה זה עיון, כל אחד אומר: "יש לי עיון נפלא!" ויש מגזימים, אומרים יש לי גם עיון וגם נבואה, אבל אין להם לא עיון ולא נבואה, אלא רק דמיון, וזה הכל... תראו לדוגמא איך אדם צריך ללמוד את העיון. זה לא רק להסביר דברים, אלא גם אם אתה עושה הגהה בספר, צריך שיהיה לך שיקול הדעת איך נפלה הטעות בספר עד שהגיעה למה שהגיעה.

צריך שתהיה לך סברא מדוע להגיה כך

יב. יש דבר כזה ברש"י פרשת נשא, רש"י אומר על הפסוק: "יתן ה' אותה לאלה ולשבועה" (במדבר ה' כ"א): "שיהיו הכל נשבעים בה (בסוטה) שלא יאירע לך כדרך שארע לפלונית, וכן הוא אומר: 'זהנחתם שמכם לשבועה לבחירי' (ישעיה ס"ה ט"ו), שהצדיקים נשבעים בפורענותם של רשעים, וכן לענין הברכה "ונברכו וגו', 'בך יברך ישראל לאמר'. זה הנוסח בחומש תורה תמימה (ועוד]. אבל מה זה ונברכו וגו' בספר בראשית יש שלש פעמים "ונברכו", ונברכו בך כל משפחות האדמה" בפרשת לך לך (י"ב ג), "ונברכו בו כל גויי הארץ" בפרשת וירא (י"ח י"ח), "ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך" בפרשת ויצא (כ"ח י"ד), ורש"י כותב ונברכו וגו', מה זה ונברכו וגומר? אין משמעות לזה. אלא מסתבר שרש"י כתב "ונברכו בך" (כי זו הראשונה) וכיון שהיה כתוב ברש"י "ונברכו בך. בך יברך ישראל" המעתיק ה"חכם" אמר "בך בך" למה לי? אחד מספיק, ולכן כתב: "ונברכו בך יברך", וזה שבא אחריו אמר מה זה "ונברכו" וזהו? לכן הוא הוסיף "וגומר", שתגמור את הפסוק, אבל מה אני אגמור? יש לי שלשה פסוקים ואיני יודע איזה פסוק. לכן צריך להיות כתוב: "ונברכו בך", "בך יברך ישראל". אמרתי את זה מסברא, ואחר כך הודיעו לי שבמהדורת רבי חיים דוב שעוועל (קוראים את זה שוול), הביא שכתוב בדפוס ראשון⁹ כמו שישעירתי: "ונברכו בך. בך יברך ישראל". ההגהה צריכה להיות סבירה, וצריך שתהיה לך סברא מדוע תגיה כך, וכיצד הגיעה הטעות. וגם כאן, המעתיק ראה שכתבו פעמים "בך", השמיט אחת, ואחר כך אמרו נוסף וגומר, אבל זה לא נכון, אלא "ונברכו בך" לבד, ואח"כ "בך יברך ישראל".

מנין שאין הקב"ה מואס בתפלתם של רבים?

יג. היה עוד דבר שהזכרתי פעם, במסכת ברכות (דף ח' ע"א) אמרו: מנין שאין הקדוש ברוך הוא מואס בתפלתם של רבים? שנאמר הן א-ל כביר ולא ימאס. ורש"י כותב: כביר לא ימאס - תפילת הרבים לא ימאס. ויש שני דקדוקים ברש"י, דבר ראשון, למה רש"י מתחיל מהמלה "כביר", הרי צריך להתחיל מתחילת הפסוק "הן א-ל כביר", כי מי זה "כביר"? זה הקדוש ברוך הוא, א"כ תתחיל מתחילת הפסוק ותכתוב "הן א-ל כביר", או שלא תגיד בכלל "כביר", ותכתוב רק "לא ימאס". דבר שני, מדוע רש"י השמיט את הו"א של "ולא ימאס", ואני הסברתי פירוש כל כך יפה ופשוט, רש"י אומר לנו איך לומדים מכאן שהפסוק מדבר על תפילתם של רבים, היכן זה כתוב? הרי כוונת הפסוק שה' הוא כביר וגדול (כמו שאומרים בערבית "אללהו אכבר") ולא ימאס, והיכן כתוב שהכוונה לתפילת רבים, לכן רש"י כותב: "כביר לא ימאס". שהכוונה שאת ה"כביר" דיינו את הרבים שהם הרבה, הוא לא ימאס בהם.

ההגהה צריכה להיות מתקבלת על הדעת

יד. אבל חכם אחד מידידי כתב שיש לו השערה אחרת¹⁰, מהי ההשערה?

9. חומש עם פירוש רש"י פעם ראשונה נדפס בשנת רל"ה, זה הספר העברי הראשון שנדפס. לפני חמש מאות וארבעים וחמש שנים. ובספר הזה של הרב שעוועל הוא מביא למטה גרסאות וכותב: ד"ר, מה זה ד"ר? דר וסוחרת?!!... זה ראשי תיבות: דפוס ראשון. 10. והוא כותב "בניה על השערותו של מרן". אני לא אוהב את המלה "מרן", לא מוסיף לי ולא גורע, אם אני אמרתי דבר אמיתי, ואהיה הפשוט שבפשוטים, הרי אמרתי דבר אמיתי. ואם אמרתי דבר שהוא לא נכון, ובא אחד ומעיר לי, אני מודה בשמחה רבה. וכי אשאר את השקר שלי לדורות? חס וחלילה!

לפי דעתו רש"י כתב כך: "הן א-ל כביר ולא ימאס - הן א-ל, כביר לא ימאס. תפלת הרבים לא ימאס". אבל איך יתכן שרש"י יכתוב כך פעמים, הרי לפי זה רש"י היה צריך לכתוב ככה: "קרי ביה" הן א-ל כביר לא ימאס. וכל זה חסר ברש"י. ונמצא לפי זה שחסר ברש"י תשע מילים: "הן א-ל כביר ולא ימאס. קרי ביה הן א-ל". ובמקום זה נכתב רק "כביר לא ימאס"? לא ככה, רש"י לא חסר בו כלום, אלא הוא מעתיק את הלשון של הפסוק בהשמטת האות וי"ו¹¹, וא"כ לא צריך לעשות הגהות. כי ההגהה צריכה להיות מתקבלת על הדעת, ולראות מהיכן הגיעה ההגהה הזאת. אם אתה טוען שהנוסח האמיתי היה ככה, מי זה פתאום התחיל למחוק דברים? למה שימחקו? אבל כשאתה אומר מה הסיבה, זה אחרת. כמו שאמרנו למעלה שראה המדפיס פעמיים "בך בך" ולכן השמיט אחד. ואלו דברים פשוטים שצריך לשקול בשיקול הדעת, ולא להמציא הגהות, כי זו לא חכמה להמציא הגהות¹².

רבנו תם ע"ה

טו. ורבנו תם קרא לספרו ספר הישר, (השבוע הזה גם כן האזכרה שלו), וכותב בהקדמתו למה הוא קרא לו ספר הישר? "כי כל פקודי כל ישרתי" (תהלים קי"ט ק"ח), שקיים גרסאות ישנות. ובפסוק יש המשך: "כל פקודי כל ישרתי כל אורח שקר שנאתי". וכתב שזקנו רבי שלמה - רש"י ע"ה, עשה הרבה הגהות בגמרא, אבל על אחת שהגיה רבנו שלמה, הגיה אחי (רשב"ם)¹³ עשרים... לכן אני לא רוצה הגהות. הרבה פעמים הוא משאיר את הנוסח.

טובה חכמה עם מסורת

טז. ולפעמים יש כאלה שאומרים שרבנו תם יותר מדאי 'קשוח', כי עושה פירושים חדשים, ועושה תפלין חדשות, ועושה בין השמשות חדש, ולכאורה למה הוא עושה ככה? תשאיר את העולם כמות שהוא, הרי כל רבותיך חשבו אחרת, ופתאום אתה - "עושה חדשות בעל מלחמות"? אבל בדקתי וראיתי שכל פעם שרבנו תם מחדש, הוא מחפש מקור לדבריו בספרי הגאונים, כשאמר רבנו תם שהתפלין שלנו הם לא בסדר וצריך להיות "הויות" באמצע, הוא לא אמר את זה מלבו, אלא מצא ככה בספרי הגאונים, כמו שמובא בתוספות במנחות (דף ל"ד ע"ב ד"ה והקורא), ומדוע אתה מעדיף את דברי הגאונים על דברי הגמרא? לכן הוא חיפש קושיא קטנה בגמרא, והסביר שעל פי הקושיא הזאת אתה מבין שהנוסח הנכון הוא כמו ספרי הגאונים. ואותו דבר בכל מקום שהוא אומר שיטה חדשה. ולא שהקושיות האלה קשות מאד, הוא יכול לתרץ אותם. אבל הוא עושה את זה כדי לקיים את השיטה של הגאונים. יש פסוק בקהלת (ד' י"א): "טובה חכמה עם נחלה". "חכמה" זה העיון שלך. ו"נחלה" זו מסורת. אם האדם בלי מסורת, יפלפל ויפלפל והכל הבל ושטות¹⁴. וכאן זה אותו דבר,

11. וכמו שאמרתי פעם שיש אותיות וא"ו נוספות בתנ"ך, כמו: "ואלה בני צבעון ואיה וענה" (בראשית ל"ו כ"ד), "נרדם ורכב וסוס" (תהלים ע"ז ד).
12. יש לנו מהרש"ל ומהרש"א. מהרש"ל עושה הגהות רבות, ותשעים אחוז מהן נכונות לאמיתתה של תורה. ואילו מהרש"א לא רוצה הגהות, ותמיד הוא מעמיד את הנוסח הישן ודוחק בו הרבה, ולפעמים עושה הגהות משלו. אבל על פי רוב ההגהות של מהרש"ל הם הנכונות.
13. הוא היה מבוגר מרבנו תם בחמש עשרה שנה (נדמה לי). רבנו תם נולד בשנת ד' אלפים תת"ס (וכשהיה בגיל חמש נפטר רש"י סבו). והוא היה יושב על ברכי רש"י סבו, ורש"י היה עם טלית ותפילין, ומספרים שרבנו תם הוריד לו את התפילין, ואמר להם רש"י שהוא עושה כך, כי עתיד הילד הזה לחלוק עלי בתפילין, ולעשות תפלין שלו. כך אמר וכן היה.
14. פעם היה מישהו שרצה ללמוד מה זה ה"א עם מפיך. ואבא הסביר לו שאם יש נקודה בה"א צריך לבטא את ה"א. אז הוא אמר לאבא: א"כ כשכתוב "משיחה" צריך לומר "משיחיה"? אבא ענה לו: לא ככה, אלא "משיחה" (במפיק ה"א). ואם אדם לא יודע איך לבטא מפיך, יעשה כל מיני השערות, אבל הכל דברים בטלים. אותו דבר מה שכתוב (ברכות דף י"ג ע"ב) שצריך להאריך בדל"ת של "אחד" שבפסוק ראשון של קריאת שמע. ולכאורה איך תאריך בה, הרי האות דל"ת נעצרת ואי אפשר להאריך בה. ואם תנסה ותאמר: אַחַךְההה, נמצא שאתה לא מאריך בדל"ת אלא בה"א. אלא הכוונה לדל"ת רפויה, והתימנים והעירקים של פעם יודעים לבטא אותה, והיא באמצע בין דל"ת ובין זי"ן, ולכן אפשר להאריך בה. כמו שאפשר להאריך בזי"ן ולומר "אחזוז", ככה אפשר להאריך גם בדל"ת הזאת שדומה לזי"ן. וזה נקרא: "מסורת חיה", מדור לדור.

רבנו תם הלך בחידוש שלו בתפלין על פי הגאונים.

זמן בין השמשות

יז. וגם מה שחידש בבין השמשות (של רבנו תם), עשה כן על פי מה שראו עינינו בצרפת (הוא לא הסתובב בעולם כולו, אלא הוא היה בצרפת). ומקשים לי אם כן מרן שהיה בארץ ישראל, מדוע קיבל את דעתו (סי' רס"א סי"ב)? אבל אם למרן היתה ברירה, והיו לו שתי דעות, היה אומר שהמציאות כאן בארץ ישראל אינה כרבנו תם. אבל מרן לא ידע שיטה אחרת, כי דעת רבנו תם התפשטה בעולם, ואפילו בספרד נהגו כמוהו, וכמו שכתבו הרמב"ן (תורת האדם דף פ"ד ע"ב) והרשב"א (ברכות דף ב' ע"א) והרא"ש (פ"ק דתענית סי' י"ב) והריטב"א (שבת ל"ה ע"א) והסמ"ג (עשין ל"ב) והסמ"ק (מצוה צ"ז), עשרים פוסקים סוברים כמו רבנו תם במוצאי שבת, ואף אחד לא שם לב שבארץ ישראל זה אחרת. (אמנם הרמב"ן היה בסוף ימיו בארץ ישראל, אלא מה? וכי יש לו שעון לבדוק? הוא היה סך הכל שלש שנים בימי זקנתו [וגם לא הוסיף לכתוב בספריו בא"י רק מעט מזעיר ומשנה לא זהה ממקומה]). ואילו היו כאן לא היו פוסקים כן. וככה כותב הרב חיד"א במילואים למחזיק ברכה (סי' רס"א סי"ב), בשם הרב בתי כהונה (ח"ב סי' ד'), שבמרוצת הדורות ראו שאין העיקר כמו רבנו תם. וא"כ מדוע רבנו תם אמר דבר כזה? לא מלבו, אלא מחמת שראה את המציאות שבצרפת, שצאת הכוכבים לא מגיע שם בדיוק אחרי תלת רבעי מיל (שההמקסמוס שמונה עשרה דקות) אלא רואים שם כוכבים רק אחרי 52 דקות. לכן פירש את הגמרא בצורה אחרת.

שההפרש גדול זו קושיא

יח. באו חכמים, מחפשים לי קושיות (יש להם נחת רוח למצוא קושיות על ה"נאמן"), זה שבבילם ממש תענוג גן עדן... ואמרו: הרי רבנו תם אומר [לפי סוגיות הגמרא] שבמשך חמשים ושמונה דקות וחצי זה נקרא יום גמור, ואיך זה יכול להיות? הרי בצרפת רואים כוכבים אחרי חמשים ושתים דקות? זו "קושיא עצומה", שש דקות למעלה ולמטה אפשר לומר יש חילוקי מדינות בין א"י לצרפת, אבל הפרש גדול בין שמונה עשרה דקות לחמשים ושתים, זה כבר יותר מדאי. וזה פשוט מאד. היה חכם גדול בימינו, שכותב טוב, ונתקשה בתוספות בבא מציעא (מ"ד ע"ב ד"ה אחד מכה) שכתוב שם, קשה לרבנו תם איך ירד ערך הזהב כל כך, שבגמרא כתוב שדינר זהב שוה עשרים וחמשה דינרי כסף, ואילו בימי רבנו תם דינר זהב עולה רק שנים עשר דינרי כסף? (ורבנו תם היה עשיר וסוחר, וידוע מה ערך הזהובים והכל, זהב וקסף). ומתרץ רבנו תם, שדינר זהב של הגמרא היה עבה וכפול פי שתיים, והביא ראיה מהגמרא בחגיגה ועוד מקורות. (כי כתוב בחגיגה (דף כ"ז ע"א) שמזבח הזהב היה עוביו כדינר זהב, ולא כתוב כעובי "דינר", א"כ משמע שדינר זהב היה לו עובי שונה והוא עבה יותר). ובא החכם הזה והקשה, הרי עדיין לא תירצת, כי גם אם נאמר שהדינר זהב היה עבה פי שתיים, זה היה צריך להיות עשרים וארבע, וא"כ מדוע הגמרא אמרה עשרים וחמש? וכי זו קושיא בכלל! מה הקושיא?! הרי עשרים וחמש ועשרים וארבע קרובים, ופעם הזהב היה יקר יותר מהיום, הפרש בין עשרים וארבע לעשרים וחמש זה לא הפרש גדול כל כך. אבל משתיים עשרה עד עשרים וחמש זו קושיא. וזה פשוט מאד. ככה צריך ללמוד¹⁵. ואם אדם ידקדק בפרוטות לא ילמד כלום, יש גמרא בעירובין (מ"ח ע"א) שאומרת "אי דייקנן כולי האי לא תנינן".

החריפות טובה דוקא עם אמת

יט. והחכם הזה שכתב שרבנו תם אמר בבין השמשות על פי מה שראה בצרפת (מהר"י שוורץ בס' דברי יוסף דף מ"ג ע"ב), קרא לרבנו תם: "איש האלוקים". כי באמת היה "איש האלוקים", הוא היה גאון גדול וחכם גדול, וחכמי צרפת בימיו לא נחשבו לעומתו¹⁶. וכל חכמי הדור היו כפופים לפניו, חכמים שבצרפת וכל

15. ואותו חכם כתב שקושית תוספות בכלל אינה קושיא, כי הכל הולך לפי "היצע וביקוש", אם מציעים הרבה המחיר יורד, ואם אין חומר וצרכים לבקש המחיר עולה. אבל גם רבנו תם יודע שיש ענין של "היצע וביקוש", אבל לא ידע איך יתכן שיש הפרש של פי שנים. 16. והיה אברך אחד, לא אב בחכמה ורך בשנים, אלא הפוך - אב בשנים ורך בחכמה... אמר אם כן איך צעקתם של הראשונים, מדוע שתקו לרבנו תם. מה השאלה הזאת מדוע

שכן בספרד. וכל מי שהלך מספרד ללמוד בצרפת קיבל שם את השיטה ואת הפלפול והחריפות. ודוקא חריפות עם אמת היא טובה, אבל חריפות בלי אמת לא שוה פרוטה אחת, צריך ללמוד ולדעת את זה. ורבנו תם היה מתווכח עם תלמידו רבנו אפרים¹⁷ בהלכה, ורבנו תם התבטא (ספר הישר סי' ט'): "ומיום ידעתך מודה לא ראיתך" - מיום שהכרתי אותך לא ראיתי אותך מודה על האמת. משמע שרבנו תם היה מודה על האמת. והיכן ראינו את זה? שכאשר הוא דוחה גירסאות שחידש אותם רש"י הוא הולך אחרי המסורות של חכמי בבל - של רבנו חננאל ורב האי גאון. וזה נקרא לחפש את האמת, ולא חיפש את ה"שופוני יא נאס" - שאנשים יראו אותי, הנה אני יודע לפסוק, ויודע לחלוק ולפסול את התפילין של סבא, חס וחלילה.

תלמיד תלמידו של המשמרות כהונה

כ. רבי שלמה דאנה שהזכרנו היה גאון גדול, והיה מעשה בתלמיד חכם אשכנזי שבא לישיבה לפני כמה שנים, ורצה לקנות מספרי חכמי תונס¹⁸, הביאו לו את הספר משמרות כהונה התחיל ללמוד בו בבית, אמר אני לא מבין אותו, מה הוא כותב? מה זה? הכל בקיצור נמרץ. אמרו לו: יש ספר אחר שלמי תודה, אתה מוכן לקנות? אמר, תביאו לי, לקח ולמד בשלמי תודה, אמר, יופי, אלו דברים ישרים, "דבריו חיים וקיימים ונאמנים ונחמדים לעד ולעולמי עולמים"... ברור ויפה. אמרו לו זה תלמיד תלמידו של המשמרות כהונה... אמר להם ככה אתם אומרים? תביאו גם משמרות כהונה!... למעשה הוא גם למד אצלו קצת, כי השלמי תודה נולד בשנת תר"י [והמשמרות כהונה נפטר בשנת תרכ"ה]. והרב שלמי תודה נפטר בכ"ט בסיון (כמו הלילה) בשנת תרע"ג, וחי ששים ושלוש שנים¹⁹. והוא כתב ספרים והעמיד תלמידי חכמים גדולים, זה רבי שלמה דאנה ע"ה.

האדמו"ר מליובאוויטש ע"ה

כא. ויש לנו השבוע הזה את האזכרה של האדמו"ר מליובאוויטש, זה אדם אחד שהפך את העולם כולו על פניו. איך עשה את זה? עד ימיו כל היהודים החרדים היו מסתגרים בארבע אמות של הלכה וארבע אמות של מסורת, ומי שהוא יוצא רגע החוצה, נחשב כאפיקורס ומשובש, ואנשים לא יכולים לזוז מהדעות שלהם²⁰. והאדמו"ר מליובאוויטש היה אומר לא ככה, אלא צריך ללכת לקיבוצים של החילונים ולהשפיע עליהם תורה ומצוות. ומה עם הילדים? אמר להם, אם אתה משפיע להם תורה ויהדות, אל תדאג, "אידי דטריד למיפלט לא בלע"²¹, כי כשאתה טרוד לפלוט יהדות ותדבר בבטחון עצמי, אז אתה לא

שתקו לו, מה אתה מדבר? וכי אתה מכיר את רבנו תם? אם היה לידך היה שואג עליך כארי. 17. זה לא רבנו אפרים שמביא בעל המאור, אלא רבנו אפרים אחר, שחיבר את הפיוט "אם אפס רובע הקן".

18. אנשים חושבים שהאשכנזים ביזם לספרדים מפני שהם ספרדים, זה לא ככה, אלא מפני שהם לא ראו בהם אנשים שיודעים לעמוד על האמת שלהם. משום שאנחנו - ונהי בעינינו כחגבים" - וממילא "וכן היינו בעיניהם" (במדבר י"ג ל"ג). באים לספרדי, ומיד הוא אומר אני לא יודע כלום, ומה שתגידו לנו מקובל עלינו... מדוע? אין לכם מסורת? אין לכם עיון? אין לכם משהו? אין כלום?! ובגלל זה הם מזלזלים. אבל בישיבה שלנו אנחנו בשיטה אחרת, שיש עיון ספרדי ויש עיון אשכנזי, ויש חריפות ויש פשט ויש פלפל, הכל בסדר.

19. למה? כי הוא היה מעשן. ובגיל חמש עשרה היה בא לפני רבו המשמרות כהונה, והיה יודע שרבו לא רוצה עישון, אז הוא כל פעם היה הולך לשירותים, אמר לו: בני, מה יש לך שאתה הולך כל פעם? אמר לו אני מעשן. אמר לו: תעשן על ידי, כי הריח של העשן שלך כמו ענן הקטורת... אתה עושה הכל לשם שמים. אז לא ידעו שהעישון מזיק. ורבי חיים פלאגי אמר שלא כדאי לעשן, מפני שאחר כך בשבת כשהאדם בלי עישון הוא מרגיש צער (צוואה מחיים אות ט"ו). אם היה יודע שהעישון הזה הורס בני אדם, ואנשים רבים מתו בחצי ימיהם מהעישון, זה נורא ואיום. ואמרים שביום טוב צריך להתיר עישון כי זה אוכל נפש. אבל זה לא אוכל נפש, אלא אוכל את הנפש... צריך לדעת שזה לא טוב.

20. פעם אמרתי לאיזה חכם אשכנזי בלונדון ששמו "דמביצר", מדוע אתה כותב: דעמביצער? הרי אתה יודע לבטא את האות ע"ן נכון? אמר לי כשאני מבטא אותה בקריאה בספר תורה יש כאלה קוראים לי אפיקויריס, אם אני אכתוב "דמביצר" בלי שני ע"ן, הם יוציאו לי את העינים... מה יש להם? אבל ככה זה.

21. יש בהלכה דבר כזה, שאם אתה לוקח בשר שיש בו הרבה דם או משהו אחר, והוא טרוד לפלוט את הדם שלו, אל תחשוב שהוא יבלע דבר אחר, הוא לא בולע כי הוא טרוד.

בולע. וככה עשה בכל מקום ומקום, היה מדבר בלי ויתורים וכלי שום דבר.

"ותגזר אומר ויקם לך"

כב. והיה מברך אנשים, והברכות שלו היו מתקיימות באופן פלאי. ואני שלוש שנים לא היו לי ילדים, ובתחילת שנת תשכ"ח הרב ניסן פינסון ע"ה (מנהל הישיבה של חב"ד בתנוס), אמר לי תגידי לי את השמות שלך ושל אשתך ושם האמהות שלכם, ואני אלך לרבי, אמרתי לו תודה רבה, למה לא. והלך. וכשחזר, אשתי כבר הייתה בהריון (בתשרי תשכ"ח), וכשבא אמרתי לו שיש בשורות טובות, אמר לי אל תגידי, כי הרבי אמר שכאשר יש בשורה טובה תחכה אחרי החדש הרביעי, ובחודש החמישי מותר לספר. וברוך ה' נולד הבן הבכור - גדעון שיהיה בריא²². **אדם צריך לדעת שיש כח בתפילה.** והאדמו"ר מליובאוויטש

²². ופעם משהו מהישיבה בא אלי אחרי כמה שנים שלא היו לי ילדים, וברכתי אותו ואמרתי לו שלא יפרסם עד סוף החודש הרביעי. אמר לי: בודאי אתה אומר כך בגלל שהתנוסאים מפחדים מעין הרע... חזק וברוך (הוא היה קצת חוצפן). זה לא מלה תוניסאית

היה עומד במיוחד על התורה, ואפילו מנהגים קטנים שהיו נוהגים בהם היה עומד עליהם. **אשרי אדם שילך בדרך התורה.** וסופו של דבר שכל העולם כולו יכרע ברך לפניו - "את האלקים ירא ואת מצוותיו שמור כי זה כל האדם" (קהלת י"ב ג').¹ ושבווע הבא נוסף עוד דברים בעזרת ה'.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל השומעים בליון, והשומעים בקול ברמה, והקוראים אחר כך בעלון "בית נאמן", ה' יתברך ימלא כל משאלות לבכם לטובה, בבריאות איתנה והצלחה רבה, ויפסיק את המגפה של הקורונה מעלינו. ויזכה אותנו לחיים טובים וארוכים בבריאות איתנה והצלחה רבה. אמן כן יהיה רצון.

אלא שמעתי את זה משם הרבי מליובאוויטש. וכי גם הוא תוניסאי?!... מה אתה מדבר?!

נוסח תפלה לעצירת מגיפת הקורונה

ממרן ראש הישיבה הגאון הרב מאיר מאזוז שליט"א

יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו שתכטל מעלינו ומעל כל עמך ישראל בכל מקום שהם את נגיף "הקורונה" המפיל חללים בעולם ואין מושיע.

אנא ה' מנע מגפה מנחלתך, וכשם שעצרת המגפה בימי משה רבנו ואהרן הכהן ע"ה, כן תעצור המגפה מעלינו ומעל כל העולם, ויצא כל בני ישראל מבתיהם ומבידודיהם ברפואה שלימה וכריאות איתנה לאורך ימים ושנים טובות אמן ואמן.

בס"ד

ספר שונה הלכות לשנת התשפ"א

מופץ ביותר מ-10,000 עותקים!

לעילוי נשמה

להצלחה

לברכה

ידועים דברי רבותינו: "מזידת זיכוי הרבים היא מידה גדולה שאין למעלה ממנה, והרי מעלה זו יותר גדולה מאשר ישב איש בודד וצדיק בעולם".

מיוזמת עשות מיוחדת מיוחדת שיטת לפר עשירי נשמה אבות המהותי שאלו כי שאמנה וזהו קטש ריל לביקע טי ספר ותשמי

תש"פ

מיוזמת עשות מיוחדת מיוחדת שיטת לפר עשירי נשמה אבות המהותי שאלו כי שאמנה וזהו קטש ריל לביקע טי ספר ותשמי

ב- 360 ש" בלבד אתם יכולים לשמח את יקיריכם!

תוכלו להנציח את יקיריכם בתאריך המיוחד לכם לע"נ, לברכה או לרפואה בספר "שונה הלכות" המודפס ע"י המוסדות ונלמד באלפי בתי כנסיות ובתי אב בארץ ובעולם.

למסירת שמות יקיריכם התקשרו:

050-4174471 | 08-6727523

גבאי בתי כנסת המעוניינים בספר, יכולים להתקשר למספר הנ"ל.

בשורה טובה לשוחרי התורה
הופיע! הופיע! הופיע!

ספר משפט הצבי

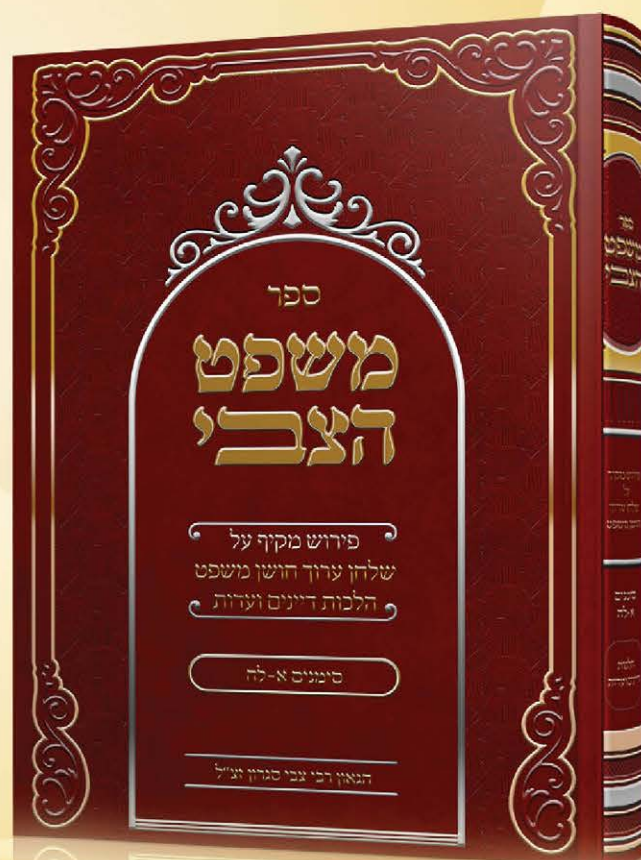
ביאור מקיף על שולחן ערוך
חושן משפט הלכות דיינים ועדות

מאמא
052-7170736

אוצר פוסקים ממאות ספרים
עם חידושים אקטואלים מהגאון
המחבר.

עם הסכמות מגדולי הדור
הספר נחוץ לדיינים,
מורי הוראה,
ולומדים העוסקים בהלכות אלו.

**פעולת הגאון השקדן, הדיין
המצוין כמה"ר צבי סגרון זצ"ל.**

ניתן להשיג ספר זה:

מכון "אורח צדיקים" שע"י מוסדות "חכמת רחמים":

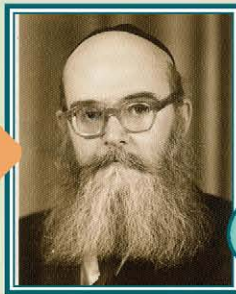
מושב ברכיה | טלפון: 08-6727523

בחנות הספרים שע"י ישיבת כסא רחמים | בני ברק

משפחת סגרון: רחוב הרב צבאן 26/2 נתיבות | 054-6772352

בן המחבר הרב אברהם סגרון: לוד | טלפון: 055-9990463

אי התמונה?

גיליון 172

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעורי של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

למען הספר

"ברוך ה' אלקי ישראל"

במדבר פ"סיקתא רבתי (פרשה י"ח) **יש ספור נפלא:** מעשה שהעריכו ישראל לקנות פרה אדמה, כי נגמר להם אפר הפרה, אז הלכו לגוי אחד שיש ברשותו פרה אדמה, והביאו עמם הרבה כסף. הגוי הזה שמע שמעו שהיהודים צריכים את הפרה הזאת, והבין שהם עושים מזה ענין גדול, אמר להם: "פחות ממאה אלף זהובים אני לא מוכן למכר אותה", אמרו לו: "נתנו לך חמשים אלף זהובים בהתחלה, ונתנו לך שטר על שאר הסכום". לא הסכים, אלא רק מאה אלף זהובים במומנו. אמרו לו שאין להם הסכום הזה, אמר להם: "תלכו ותבואו פעם אחרת".

בזמנם כבר תרומה התורה ליננית- בימי תלמי המלך (כמבואר במגילת דף ט' עמוד א'), אז מה הוא עשה? הלה לבדק בתורה מה מיוחד בפרה הזאת, וראה פתוב "פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על", אמר לעצמו: "עכשו אני יודע לשחוק ביהודים", וכשהפרה רצתה לישן, נתן עליה כל העל שבעולם, והכביד עלו על צאנרה, ועשה לה "תקון כרת" כל הליה ולא נתן לה לישן...

למחרת בבקר באו חכמי ישראל לפי תמם, והביאו שק מלא מאה אלף זהובים, אמרו לו שיצאה להם את הפרה, אמר להם: "קדם כל אני אספר את זהובים". אחרי שספרו וראה שיש כאן מאה אלף, הלה והוריד מהפרה את העל והביא להם אותה. הסתכלו ואמרו לו: "קח אותה כי אנחנו לא צריכים אותה". אמר להם: "מדוע? הרי זאת הפרה של אַתְמוֹל", אמרו לו: "נכון שזאת הפרה של אַתְמוֹל, אבל עשית לה צרות צרורות ולא נתת לה לישן עם כל העל ששמת עליה", שאל אותם: "מי אמר לך?" אמרו לו: "אנחנו יודעים את זה". הלה והנח את עצמו לא לפני שאמר "ברוך ה' אלקי ישראל", כי הקדוש ברוך הוא נתן לחכמי ישראל דעת שידעו אם עלה עליה על או לא. הפורש ממש: איך יודעים אם עלה עליה על או לא? יש לפרה שני סימנים שאפשר לדעת אם עלה עליה על, **דבר ראשון**, הפרה בטבעה היא חפשיית ועושה מה שרוצה, כי היא גדלה במרחב והכל בסדר, אבל אם מעלים עליה על אז העינים שלה פוזלות, וחכמי ישראל ראו שהן פוזלות. **דבר שני**, בגב שלה יש שתי שערות, ואם הפרה הזאת לא עלה עליה על אז השערות זקופות ועומדות, ואם עלה עליה על אז השערות נכפפות, כי כבר אין לה כח יותר. ואת זה החכמים בדקו וגלו שבאמת הפרה היא פסולה. (גיליון 70 אותיות ד' - ז).

רבי בן ציון מרדכי תנן היה ממנסדי ישיבת פורת יוסף בעיר העתיקה [לפני קרוב למאה שנה]. הוא יצא מבבל בחיי רבו רבנו הנו א"ש ח' מסבה פשוטה מאד, כי היה לו קול נעים מאד והיה מתפלל שליח צבור, ופעם עבר "קאדי" של הערבים שם, ואמר: קול נעים כזה נמצא אצל היהודים? נקח אותו אלינו. קרא לו ואמר לו: "בוא תהיה אצלנו מואזין", תעלה על הגג ותכריז לךלם -א-צאלת! זמן תפלה של חצות הליה וכל מיני זמנים פאלה", אמר לו: "אני יהודי ולא יכול לעשות את זה". הקאדי שכנע אותו: "אתן לך משכרת גבוהה כמה שתצוה". אמר לו: "בשביל שיהיה קול מצחצח צריך לשתות עשרים ביצים ליום", אמר לו הקאדי: "אל תדאג, אני אביא לך אלפים ביצים..." הלה לרבו הנו א"ש ח' ושאלו מה-לעשות? אמר לו: "תקח את הביצים שנתן לך, ותסע לארץ ישראל". וככה עשה. הקאדי שאל: איפה הוא? ואמרו לו שברח לארץ ישראל. אבל החכם הזה היה בן עשרים שנה, ושאל את הנו א"ש ח' "ממה אתפרנס שם?" ענה לו: "בתפרנס מהגהת הספרים שלי" [בדיקות הספרים בעת הדפסתם, ותקון הטעויות]. שלח לו ספר "רב פעלים" חלק הראשון, השני, השלישי והרביעי (החלק הרביעי נדפס אחרי פטירת הנו א"ש ח'). שלח לו ספר "דעת ותבונה" על הקבלה, והדפיס אותו אחרי פטירתו. והוציא גם ספר "משל ונמשל" ו"נפלאים מעשיה" (הנו א"ש ח' היה פורה מאד בכתבי ספרים). הוא נפטר בשנת תשי"ב. (גיליון 168 אות ג' והערה 8).

ידע חדע

בברכת המזון אומרים "ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו ואל יחסר לנו", הראשונה לא חסר והשניה אל יחסר. לכאורה היה אפשר לומר "לא" בשניהם, לא חסר לנו ולא יחסר לנו (כי עצמנו "לא" בלשון עתיד), למה אומרים בראשונה בלשון עבר "לא חסר", ובשניה בלשון עתיד "אל יחסר"? הסבירו את זה נפלא מאד. **הרב מאיר שוחה הפהו** שהיה גאון עולם (מחבר ספר אור שמש על הרמב"ם), ואחד משני החכמים הגדולים שהיו בדיוניסק, כתב חבור על התורה "משוך חכמה". זה מלשון הפסוק באיוב "וימשוך חכמה מפנינים" (כ"ח ח"ה), ובאמת פלו פנינים. הוא מסביר שם (פרשת בא) את ההבדל בין "לא" ובין "אל", וכותב שהמלה "אל" זו בקשה - תחנה. למשל "ויאמר לוט אלהים אל נא אדני" (בראשית ט"ו ח"ה), הוא בקש מהם שתנו לי רגע לבוא לעיר הזאת, והנה נא העיר הזאת קרבה לנוס שמה והיא מצער" (שם פסוק כ'). (והביא עוד ראייה פה מאד). לכן הנסח בברכת המזון מובן, "ובטובו הגדול תמיד לא חסר" בלשון עבר, אבל לעתיד לבוא "אל יחסר", כי אי אפשר לומר ולא יחסר, וכי אתה בטוח שלא יחסר! הרי אנחנו מתפללים ויבקשים שלא יחסר בעתיד. לכן צריך לומר "לא חסר ואל יחסר". (החכם השני בדיוניסק. היה הרבנוצ'ר - רבי יוסף ריון). (גיליון 168 אות ז' הערה 14).

הלכה נאמנה

הנו א"ש ח' (ש"א פרשת תולדות אות ו') כתב שאסור ללבש בבקר שום בגד עד שיטל ידים של שחרית, ובספרו עוד יוסף ח' (פרשת תולדות אות י', ראה שם) חזר בו וכתב שרוח רעה שלפני הנטיקה לא שורה על הגרבים, ואדם שמרגיש קר בחורף יכול ללבש גרבים כי לא שורה עליהם רוח רעה, ואם לא כן איך אנחנו נוטלים ידים מהפלי? והרי שרחה רוח רעה גם על הפלי. וכי בכל יום צריך להביא כלי חדש? והוא הוכיח שרוח רעה שורה רק על אקלים ומשקים בלבד, ולא על בגדים וכלים בכלל. אבל ספר עוד יוסף ח' נדפס אחרי פטירת הנו א"ש ח', ובא [הראשון לציון] **הרב יצחק נסים** (ש"ת י"ן הטוב סימן י"א), וכתב: מי אמר שהנו א"ש ח' פתב את זה? אולי התלמיד שלו העורך הרב בן ציון ח'ן הוסיף את זה מדעתו [שהרי בבו א"ש ח' הרב אסר לגעת בבגדיו קדם הנטיקה]. אבל מרן **הרב עובדיה** השיב על דבריו (ש"ת יביע אומר ח"ה חלק א"ה ס"ח א' אות ו', ובהליכות עולם חלק א' עמוד ל"ג, ובחלק ח' עמוד שכ"ג): **תלמידו הזה היה נאמן לרבו, והיה מספר לנו על בן א"ש ח' ורועד פלו, וכי הוא יננים דברים בשמו?! לא יתכן כדבר הזה** [ואף על הגאון הצדיק רבי בן ציון ח'ן בפמדר "למען הספר", וזה דבר נכון שלא צריך להתמיר בזה. לכן אם אדם גר בבית מחמם ומסק שיטל ידים ואחר כך ילבש גרבים, אבל אם קר לו והוא ישן בלי גרבים, יכול לסמוך על "עוד יוסף ח' ובבקר ילבש גרבים לפני נטילת ידים". (גיליון 168 הערה 10).

חידה

ד"ר ללא תעודה.

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שעות 21

(חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב

פתיחת משבול קודם:

פתרון החידה: המקשה גדול ב-3 ממתוך. הרמב"ן את ספר מלחמת ה', ליישב קושיית הר"ה (רבנו ורחיה הלוי) בספר המאור על ח"י. הרמב"ן חיבר חיבורו בגיל שש עשרה והר"ה חיבר חיבורו בגיל תשע עשרה. הווכח: תומר בובובט - קרית גת פתרון התמונה: כבוד קדושת האדמו"ר מליובאוויטש, הגאון הגדול רבי מנחם מנדל שניאורסאהן זצ"ל. (נולד בשנת תרס"ב. נפטר בשנת תשנ"ד). ענק בכל חלקי התורה, ותרומה מתפרסת על פני מאות ספרים. חסידיו הרבים מפיצים תורה ואמונה בכל העולם, על פי הנהגתו והוראתו). הווכח: ע. י. קטצה - מודיעין עילית